

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΓΧΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΗΝΑΡΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου
Ἑσωτερικοῦ δρ. 6.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ

Γραφεῖα «Ἀναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου οἴδους Φαέσσα, ἀριθ. 6, πλησίον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὸ προτεινόμενον μέτρον πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου. — Μιχαὴλ Γαλανοῦ Λόγος ἐξ. — Ἀποστολικὴν κήρυγμα Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. — Οἱ προκόπτοντες ἐπὶ τὸ χεῖρον. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 21ης Ἰανουαρίου. — Τὸ διήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως». Ἡ Πραγματικὴ Ζωὴ (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκλοπούλου. — Ἡ Πιστις καὶ Βικτωρία καὶ ὁ ἀγίασμός τῆς Κυριακῆς. — Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον. — Θεῖον κήρυγμα «Ἀναπλάσεως».

ΕΚ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΟΤΕΡΟΝ ΜΕΤΡΟΝ ΠΡΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΙΝ ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

Ἐάν τὸ ἐν τῷ 153 ἀριθμῷ τῆς «Ἀναπλάσεως» ἄρθρον ἔρχηται ἀπὸ τοῦ τέλους σχεδὸν τῆς β' σελίδος, κληθεὶς διὰ τῆς ἐν τέλει τοῦ ἀρθροῦ γενικῆς προσκλήσεως νὰ ἐκφράσῃ γνώμην περὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἐλεγον ἀπλῶς, ὅτι πληρέστατα συμφωνῶ. Διότι πράγματι τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τῆς «Ἀναπλάσεως» ἀνὰ ἀπαγορευθῆναι νόμου ἐπὶ ὁρισμῶν ἐτη πᾶσα χειροτονία, ἐκτός μόνον ἂν πρόκειται περὶ χειροτονίας τελειοφοίτου τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἢ προλύτου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἢ ἄλλης τινὸς ἐκ τῶν ἐμοδῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, εἶνε τὸ ριζικώτατον καὶ τελεσφορώτατον τῶν μέχρι τοῦδε προταθέντων μέτρων. Ἡ βῆσις δὲ, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ πρότασις, εἶνε ἀσφαλτέστατη καὶ εὐλογώτατη διότι πᾶσα βελτίωσις τοῦ Κλήρου προϋποβάτει καλλιτέραν τῆς παρούσης συντήρησιν αὐτοῦ, ὑπαρχούσης ἢ πληθώρας ἱερέων, κμισθοδοσία μὲν αὐτῶν εἶνε ἀκατάρκτως, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος δὲ σύστημα ἢ ἐξακολουθοῦν νὰ μαστιζώνται ἀπὸ ποικίλης στέρσεως, ἐπεὶ δὲ ἐνορία διαμμένη νὰ συντηρήσῃ τρεῖς λόγου χάριν ἱερεῖς, δὲν δύναται νὰ συντηρήσῃ ὡς

πρέπει τέσσαρας ἢ περισσοτέρους». Διὸ πάντες, ὅσοι ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα, πάντοτε ὁμοφώνως ἐκήρυξαν, ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων, νὰ ὁρισθῇ ἀναλογία μεταξὺ ποιμένων καὶ ποιμαινομένων, νὰ ὁρισθῶσιν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνοριῶν καὶ ὁ τῶν ἐφημερίων οὕτως, ὥστε εἰς ἑκάστῳ ἐφημερίῳ νὰ ἀναλογωσιν οἰκονομεῖν ἢ ἱκανὰ νὰ συντηρῶσιν αὐτὸν ὅπως πρέπει. Ταῦτα ὁμοφώνως ἐκήρυξαν πάντες ὅσοι ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα εὐλόγως. Ἐπειδὴ δὲ πᾶν ἄλλο μέτρον πλὴν τοῦ προτεινομένου ὑπὸ τῆς «Ἀναπλάσεως», νὰ ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ὁρισμένα ἐτη πᾶσα χειροτονία, ἐκτός τῆς εἰρημένης καὶ πάσης τοιαύτης εὐλόγου ἐξαιρέσεως, δὲν ἐπιταχύνει ὅσον εἶνε ἀνάγκη τὴν πούτην βελτίωσιν, πράγματι ἡ προτεινομένη λύσις εἶνε ἡ τελεσφορώτατη καὶ «ἡ μόνη», ἐὰν ἀληθῶς σκεπτόμεθα περὶ διορθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Ὡς πρὸς τὴν γενικὴν λοιπὴν ἀρχήν, ἥτις ὑπόκειται εἰς τὰ εἰρημένα, τὰ ὁποῖα τῷ ὄντι ἀποτελοῦσι μίαν γνώμην, οὐδεὶς ὀρθῶς μελετῶν τὸ ζήτημα καὶ εἰς τὸ συμφέρον τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποβλέπων ἢ ἀδιαφωνήσας πρὸς τὴν Σύναξιν τῆς «Ἀναπλάσεως». Μόνον δὲ μικρὰ προσθήκη ὡς οὐδόλως θὰ ἔβλαπτε, νὰ προστεθῇ δῆλα δὴ, ὅτι πλὴν τῶν πτυχιούχων Θεολογικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν δύνανται κατὰ τὰ ἐτη, καθ' ἃ θὰ ἀπαγορεύηται πᾶσα ἄλλη χειροτονία, νὰ χειροτονῶνται καὶ πτυχιούχοι Διδασκαλείου ἢ Γυμνασίου (!) διδάξαντες ἐπὶ τινι ἐτη καὶ ἀποδείξαντες εὐσεβείαν καὶ ἀρεμύτην ἥθος καὶ ἱκανότητα καὶ ζῆλον περὶ τὸ διδάσκειν καὶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας τὰ δόγματα καὶ τὰς ἠθικάς ἐντολάς. Ὡσαύτως δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ ληφθῇ πρόνοιαι, ὥστε νὰ ἀσσοβήθῃ πᾶσα εἰσβολὴ ἐφημερίων ἐξωθεν, ἐκείθεν, ὅπου ἡ παραγωγή γίνεται ἀφθονωτέρα τοῦ δέοντος.

Ἀλλὰ τοιαῦται λεπτομέρειαι δὲν εἶναι δύσκολον καὶ νὰ

(1) Σ. Σ. Α. Κατὰ τὰ κράτη ἐν Ἑλλάδι ὅτε τελεοφόροι τοῦ Γυμνασίου δὲν δύναται νὰ μετέλθῃ αὐτοὶ τὸ διδασκαλικὸν ἔργον.

υποδεικνύει και να εύρεθῃσιν, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ προτεινομένη ἀπαγόρευσις κατ' ἀρχήν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα εὐθέως πρέπει νὰ λεχθῇ, ὅτι οὐδόθρα βρισιδύνετε οἱ ἐν τῷ βίαισιν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὁρθῶν καὶ ὀφελίμων τῇ Ἐκκλησίᾳ. Δὲν ὑπάρχει ἑλλειψίς τῶν συμβουλευόντων τὰ ὁρθὰ καὶ ὀφελίμα, ἀλλ' ἑλλειψίς ταχέως ἐφαρμογῆς ἐν τούτῳ ὑπάρχει. Βρισιδύνετε οἱ ἐν τῷ βίαισιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ βρισιδύνει αὕτη ἐπιτοὴ καὶ ἐξω εἰς ἄλλας οἰκονομίας Ἐκκλησίας.

Ἡ προτεινομένη λοιπὸν ὑπὸ τῆς «Ἀναπλάσεως» λύσις εἶνε ἡ τελεσφοριώτατη καὶ δὴ ἡ μόνη ἁριστη ἡ μόνη, ἀλλὰ ἐμπρὸς, ἐφαρμογὴ μὴ ἀναβολὰς ἐπὶ ἀναβολαῖς!

Καὶ πρὸς ταῦτα μὲν συμφωνῶν πληρέστατα καὶ πιστεύω, ὅτι πάντες θὰ συμφωνήσωσιν, ὅσοι ἀποδέχονται εἰς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλ' ὡς εἶπον, μόνον ἐὰν τὸ ἄρθρον, ἐν ᾧ προτείνεται ἡ ὁρθοτάτη γνῶμη, ἔρχετο ἀπὸ τοῦ τέλους σχεδὸν τῆς β' σελίδος, θὰ συνεφέρουν πληρέστατα, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ὡς πρὸς τὸ σύνολον τῆς γνώμης ἐπιφυλάξεως.

Ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον τῶν δύο πρώτων σελίδων τοῦ ἁρθρου, εἰ καὶ περιέχει ἐν ταῖς λεπτομερείαις καὶ γνώμας τινὰς ἐρῶς καὶ ὑποδεικνύει ὑπαρχούσας ἀνάγκας, ὅμως περιέχει καὶ γνώμην, ἥτις θὰ ἦτο ἀβλαβὴς ἐὰν πείντες οἱ Ἀρχιεπίσκοποι εἶχον ἀπεραιῶν τὴν συνείδησιν τοῦ προσγινόμενου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κακοῦ ἐκ τῆς χειροτονίας ἀναξίτων.

Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅ,τι κατὰ θεωρίαν θὰ ἦτο ἄριστον, νὰ ἔχουν πληρὴ εὐθερίαν οἱ Ἐπίσκοποι καὶ εὐθερέως ἐνεργούντες νὰ πράττουν μόνον τὸ ἄριστον καὶ ὀφελιμώτατον τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας δὲν εἶνε τὸ ἀσφαλτέστατον. Τοῦτο δὲ φαίνεται ἤδη καὶ ἐκ τῶν γραφομένων ἐν τῷ αὐτῷ ἁρθρῳ περὶ χαλκώσεως ἐνδεικτικῶν καὶ τῆς διὰ παιρῶν μέσων ἀκουσίας ἡ καὶ ἐκουσίας ἐξαπατήσεως Ἀρχιερέων.

Ἐνταῦθα δὲ φαίνεται ἡ σφῆ νομοθετικὴ πρόνοια τοῦ θεοῦ πρὸς τὴν πρᾶξιν, τοῦ κ. Σκαλτσούνη, ἡ στήριζομένη ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν ἀνθρωπίνων, συμβουλευσάντος νὰ ἀχρησθῇ ἡ τέχνη τοῦ περὶ κατωτέρου κλήρου Διατάγματος τοῦ 1895 διὰ ὁρισμὸν μισθολογικῆς ποινῆς χρημνικῆς, ἵνα καὶ οἱ ὑποκείμενοι εἰς τὴν παράστασιν διὰ φιλοχρηματίας ἀπατρέπονται τοιαυτοῦ διὰ φόβον μεγαλειότητος ζήτησις χρηματικῆς, καὶ οἱ ὑπεκόντες εἰς ἐπεμβάσεις πολιτευομένων καὶ κομματικῶν ἀποκρούσιν τὰς ἐφοδούς ἀσφαλούς, ὑποδεικνύοντες τὸ μέγεθος τῆς ἐπικειμένης ποινῆς. Τὸ ὅτι δὲ καὶ διδάσκαλοι ἐβρέθησαν διευκολύναντες τὴν δολίειαν τοῦ νόμου, τοῦτο οὐδαμῶς μεταβάλλει τὸ πρᾶγμα· διότι, ἐὰν ὑπάρχον ἐν τῷ νόμῳ ἡ προαβλεπτα ποινὴ, δὲν θὰ ἐξαπατῶντο διὰ πλῆθος ἐνδεικτικῶν οἱ ἐκουσίως ἐξαπατηθέντες ἀρχιερεῖς, ἐκτός ἐὰν ἦσαν βέλαιοι, ὅτι τὰ πάντα ἦσαν οὕτω σαθρὰ καὶ σαθρὰ, ὥστε καὶ ἀποκαλυπτομένης φανερώς ἐνα-

χῆς δὲν θὰ ἐπεβάλλετο αὐτοῖς ἡ αἰσθητὴ ποινὴ. (1) Καὶ ἐν τῇ ἐξέτασιν δὲ πῶν μέτρων νομιθετούμενων πρὸς βελτίωσιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ὁμιλίαν καὶ τὴν ποινὴν ἐπὶ ἀλλοιότητι εἰς τοὺς πειραδίας. Διότι, ἐὰν μὲν πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς ἦσαν ὡς πάντες εὐλόγητοι, αὐστηρότατοι πρὸς ἐαυτούς καὶ εὐνοειδιστάτοι, οὐδὲν βλάπτει τὸ νὰ ὑπάρχῃ τελεσφόρος ποινὴ ὁρισμένη κατὰ πάσης παραβάσεως· ἐὰν δὲ, ὡς εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ, ἦν τις ἀσθενέστερος τὴν συνείδησιν, ἀποτρέπεται τὸ ἐξ αὐτοῦ κακὸν διὰ πρόνοιας καὶ φόβου ποινῆς, ὅστις καὶ αὐτὸν προφυλάττει ἀπὸ δολιχῶν.

Διὰ τοῦτο, ὅτε ἐγεννήθη ἡ διατριβὴ μετὰ τῆς κ. Σκαλτσούνη συμβουλευσάντος τὸν ὁρισμὸν αἰσθητοτέρας καὶ ἅμα ἐπιβλητῆς ποινῆς (διότι αἱ ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἐκτιμώμεναι, αἵ οὗσαι αὐστηρότεραι, δὲν ἐπιβάλλονται), καὶ τῆς φιλίας μοι συντάξεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Συνιδέσχητον ἰσχυρίζομαι, ὅτι ὁ εἰσμός ται-αὐτῆς ποινῆς εἶνε προσβολὴ κατὰ τῶν Ἱεραρχῶν, καὶ ὅτι ἡ εὐνοειδιστικὴ αὐτῶν εἶνε ἱκανὴ ἀσφάλεια, οὐδεὶς γινώσκων τὰ ἀνθρώπινα συνεμερίζετο τὴν αἰσιοδοσίαν τοῦ Ἱεροῦ Συνεδρίου. Καὶ τὰ πρᾶγματα ἐδικαίωσαν τοὺς ἀμφιβάλλοντας καὶ ἀπέδειξαν ἀναγκαστικὴν τὴν ὀχλήωσιν τοῦ νόμου κατὰ τὴν ὑποδείξιν τοῦ ἡγμένου νομοθέτου.

Διὸ αἰσθάνεται μὲν τις χάριν καὶ ἀγαλλίασιν, ὅταν αὐτομνηστὴς καὶ ἐκ συνείδησός τοῦ καθήκοντος καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐκλείαν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεράρχαι σεβαστοὶ καὶ ἀξιάγαστοι καὶ ἀναβαλόντες εἰς τὸν θρόνον προκινῶνται, ὅτι οὐδέποτε χειροτονήσονται ἀναξίους ἢ ὑπεράριθμους, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἐπισκοπικοῦ αὐτῶν βίου μέχρι θανάτου ἀποδεικνύονται φυλάξαντες τοιαύτην ρητὴν ἢ σιωπηλὴν ὑπόσχεσιν καὶ οὐδέποτε, ὡς λέγει ὁ Χρυσόστομος ἀνθρώπους ἀγαλαίους ἐπιστήσαντες πρᾶγματι τοιοῦτοι, ἀλλ' ἡ πρόνοια τοῦ νομοθέτου δὲν ἀπιδέχεται μόνον εἰς τὰς δυνάμεις ἀγνῶστος προαιρέσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐνδεχομένην ὑπὸ ἀνθρώπων, εὐθὺ καὶ Ἐπισκόπου, πειράσιν ὀφελίμων καὶ σωτηρίων νόμων, καὶ κατὰ τὸν ἐνδεχομένον τοῦτον ὁρίζει ἡρωϊκὸν, τὴν ἀπειλομένην ποινὴν.

Ὡστε, ἐὰν δ' ὁ Σελ. Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν πρότεινε ἀνα-

(1) Σ. Σ. Α. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη εἶνε ὀχλήωσις, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ ἀπαραίτητος, εἶνε συμφωνήσας καὶ ὁ νῦν συντάκτης τῆς «Ἀναπλάσεως», διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐγράψεν εἰς τὴν β' σελίδι τοῦ ἁρθρου τοῦ δόξαντος ἀπορρίψαι εἰς τὴν παρούσαν ἐξέτασιν διατάξιν ἐπὶ τοῦ κ. Σκαλτσούνη. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ κ. Σκαλτσούνης κατέδειξε, ὅτι τὸ περὶ προσόντων τῶν χειροτονουμένων Διατάγμα τοῦ 1895 ἦτο προαισθητικὸν, νὰ μείνῃ ἀπλόως ἁπλῶς, ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν ἀπλοῦς αὐτῆς εἶχε τὴν ποινὴν. Καὶ ἐκίνησε μὲν τότε τὸν θυμὸν μερικῶν ἡ πρόβλεψις αὐτῆς τοῦ κ. Σκαλτσούνη ἀλλ' ἐπελθούσῃ ἡ μὲν πρᾶξις ὡς προηγουμένων εὐεθίσαν ἀπὸ τῆς ἐξέτασιν ἁπλοῦς. Καὶ κατέστη ὁ κ. Σκαλτσούνης εἰς ἐν μόνον ἐσφαλ. Πότον. ὅτι ἐβρέθη μικρότερον ἢ τὸ ἀπὸ τὰ πρᾶγματα ποινιζόμενα.

(«Ἀναπλασις» 30ης Νομβρίου 1900 σελ. 802)

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΕΕ

(Ἑτερογενήματα)

Περὶ τοῦ δυνάμεως τοῦ κόσμου καὶ τοῦ δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ. Πῶς περὶ τοῦ τί κάμνει εἰς τὰ ἔθνη, τὰς οἰκογενείας, τὰς κοινωνίας, τὰς φυλάδας, τὰ κράτη, τὴν ἀνθρωπότητα, τὸ δυνάμεως τοῦ πλανημένου κόσμου, καὶ τί εἰς ὅλα αὐτὰ δίδει τὸ δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ.

ΛΟΓΟΣ Α' (1)

Οἱ ἄνθρωποι ἀρρωστοῦν. Διὰ τί; Δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι εἶνε ἄνθρωποι φέροντες σῶμα, τὸ ὅποιον ὑπόκειται εἰς ἀσθενείας. Σπικνίως νὰ εὐρεθῇ ἄνθρωπος εἰς μεταξὺ μυριάδων, ὅστις νὰ εἴπῃ· Ἐγὼ οὐδέποτε ἠσθένειν. Καὶ ὅστις δὲ τυχὸν τὸ εἴπῃ, δὲν θὰ δυνήθῃ ὅμως καὶ νὰ κλυθῇ ὅτι, ἐγὼ δὲν θ' ἀσθενήσω ποτέ. Ἄνθρωπος εἶσαι· Βεβαιώτατα, ὅχι πιθανώτατα, θὰ ἀσθενήσῃς. Ἐλαφρῶς ἴσως, θὰ ἀσθενήσῃς ὅμως, καὶ πρὶν ἢ τὸ βαρὺ τοῦ θανάτου φύσημα σὲ ἀναρπάξῃ ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον.

Θὰ ἀσθενήσῃς ἀμαρτωλὸς ἂν ᾦσαι, θὰ ἀσθενήσῃς καὶ δικαίος ἂν ᾦσαι.

Ἄλλ' ἂν καὶ ὁ δικαίος ἀσθενῇ, τί λοιπὸν τὸ κέρδος, τὸ ὅποιον ἔχει ὑπὲρ τὸν ἀμαρτωλόν, τὸν ἁκακτον, τὸν ἀνομὸν;

Πρῶτον, ὅτι ὁ ἀληθινὰ χριστιανὸς ἄνθρωπος ἀποφεύγει πλῆθος ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι κυνηγοῦν τοὺς φειρομένους ἀπὸ πάθης καὶ ἀκολουθώντας ἁκακτον καὶ ἐκτροχιασμένον βίον.

Δεύτερον, ὅτι ὁ δικαίος δὲν ἔχει νὰ ἐντραπῇ διὰ τῆς ἀσθενείας του. Καὶ δὲν ἔχει νὰ ἐντραπῇ, διότι κατὰ κανὸν αἱ ἀσθενεῖαι τοῦ δὲν ἐρχόνται ὡς ποινὴ τῆς ἀκαταστασίας τῆς ψυχῆς του καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς του. Ὁ ἀμαρτωλός, μαστιζόμενος ἀπὸ τὰς νόσους, κτυπᾶται καὶ ἀπὸ φλην μάστιγα ἐσωτερικῆς, πολὺ βαρυτέρας καὶ σκληροτέρας. Διότι συναισθάνεται, ὅτι τὰ ἐλαττώματά του καὶ αἱ κακαὶ τοῦ προεκάλισαν τὴν νόσον, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶνε, οὕτως εἶπεν, ὁ αὐτοῦργος αὐτῆς, αὐτὸς θύμα, αὐτὸς καὶ δῆμιος καὶ ὅταν εἰς τὴν παράστασιν ἢ τὴν χειροτέρευσιν τῆς ἀρρώστιας του ὑποφέρουν καὶ βατανίζονται ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του, μύριοι φαρμακεροὶ ὄφεις τὸν δαγκνούν μετὰ τὴν σκέψιν ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ἐνός τῆς πάσης ἀβυσσότητος· ἐνθ' ἀπὸ τὸν ἀσθενούντα δικαίον λείπει ἡ ἀντιπόρος αὐτῇ κόλασις καὶ ὁ σκληρὸς βασανισμός. Διὰ τί; Διότι ἡ νόσος του σπικνίως εἶνε ἡ ποινὴ καὶ ἡ συνέπεια τῆς ἀνωμαλίας τῆς ψυχῆς του. Τί δὲ εἶνε; Συμπτῶμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως του. Καὶ τί ἄλλο; Εὐεργέτημα στέλλόμενον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀσθενεία εὐεργέτημα.

Καὶ πολὺ μέγα μάστιξ. Πῶς; Διότι εἰς τὸν δικαίον

(1) Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 159.

Λουίζος Ἡλίου, καθηγητής.

παρέχει την ευκαιρίαν διπλού κακοθώματος. Τὸ ἐν εἶνε, ὅτι μὲ τὴν μεγάλην του ὑπομονὴν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ καὶ τὴν ἀπειρημένον πρὸς τὸν Θεὸν ἀρροσίωσιν καὶ ἀγάπῃ του ὁ δίκαιος τελειοποιεῖ ἡθικῶς τὸν ἑαυτὸν του. Τὸ ἄλλο εἶνε, ὅτι ἡ ἀντιθέτως ὑπομονή, ὁ περιθιχμός ἐν τῇ τελειότητι, καὶ ὁ ἡθικός τοῦ δικαίου θρίαμβος ἐν τῇ δοκιμασίᾳ τῆς ἀσθενείας, τὸν καθιστᾷ ἄξιον λαμπροτέρων στεφάνων ἐκ μέ-
ρους τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ δικαιοσύνης. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀκομῇ ὁ δίκαιος τιμωρηθῇ μὲ ἀσθενίαν ἐνεκὰ ἡθικῆς τινος παρεκτροπῆς του, εἰς τὴν ὅποιαν ὑπέπεσεν ἐν στιγμῇ ἀπρο-
σεξίας καὶ ὁρμῆς, καθ' ἣν τὸ πάθος ἡμολώσῃ τὸ λογικὸν καὶ κατέβαλε τὴν συνείδησιν, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταυτην ὁ δίκαιος κερδίζει ἐκ τῆς ἀσθενείας του, καὶ ἀπὸ τῆς πικρίας ἐκρύεται γλυκύτητα.

Πόθεν τὸ πικρὸν ; Ἐκ τοῦ ὅτι τιμωρεῖται δι' ἀμαρτίαν. Πόθεν δὲ τὸ γλυκὺ ; Ἐκ τοῦ ὅτι διδάσκεται καὶ διορθώνεται διὰ τῆς τιμωρίας. Ἐνθ' διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ κόσμου ἡ νόσος τί εἶνε ; Ἐν κακῶν ἀπλῶς, μὴ βέβαιος καὶ μάστις καὶ κόλασις, χωρὶς κανὼν σκοπὸν, καὶ χωρὶς καμμίαν παρηγορίαν, ἐν ἀδυσώπητον κτύπημα τοῦ Θεοῦ, ἐν γρονθο-
κόπημα τοῦ Σατανᾶ ἢ ἐν λάκτισμα τῆς τύχης, προκαλοῦν τὴν δυσφορίαν καὶ τὸν ἐραθισμὸν τοῦ πάσχοντος ἀνευ γλυκα-
σμοῦ τινος καὶ παραμυθίας.

Θέλεις νὰ σὲ δείξω καὶ ἄλλας ἀπόψεις, ἀπὸ τῶν ὁποίων, ἐν ὧραις ἀσθενειῶν, οἱ ἄνθρωποι τοῦ συστήματος τοῦ Χριστοῦ ὑπερέχουν ἀσυγκρίτως ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους, οἵτινες ἀκολουθοῦν τὸ πλάνον σύστημα τοῦ κόσμου ;

Τί ἐπιθυμεῖ ὁ ἄρρωστος ; Νὰ γένη καλὰ καὶ ὅσα τὸ δυνατόν γρηγορώτερα. Ποῖος λοιπὸν πλεονεκεῖ εἰς τοῦτο ; Ἀς τὸ ἐξετάσωμεν. Ἐὰν δὲ ἦν ἀνάγκη ἐξετάσεως τινος.

Ἡ ἀσθενεία φοβέει. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φοβέται. Τί ; Τὸ θάρος. Ἐχθρός, ὀρυσάμενος τὸ πλεῖστον, σὲ κατα-
διώκει, ὅταν τὴν φεύγῃς, σὲ φεύγει, ὅταν στένης ἀρστος ἀπέναντί της. Ὁ φόβος μας εἶνε ὁ μαγνήτης της καὶ τὴν ἐλκύει ἡ ἀφοβία μας τῇ ἀντιτάσσεται ὡς ῥόπαλον καὶ τὴν ἀποκρούει.

Ὅλοι μας γνωρίζομεν τί γίνεται ἐν ὧραις ἐπιδημίας. Χο-
λέρα ἀναγγέλλεται ἡ πανώλης. Τί πρωτίστως μὲς συμ-
βουλευοῦν οἱ ἱατροί ; Νὰ μὴ φοβώμεθα. Διὰ τί ; Διότι εἶνε παρατηρημένον ὅτι ὁ φοβούμενος τὴν νόσον κυνηγεῖται καὶ συλλαμβάνεται κατὰ πρότίμησιν ἀπὸ τὴν νόσον. Θά-
ρος λοιπὸν ἔχεις ; Μέγα ὄπλον κατὰ τῆς νόσου ἔχεις, ὅπως μὴ σὲ καταλάβῃ. Ἀλλὰ σὲ κατέλαβε ; Θάρος πάλιν νὰ ἔχῃς ; Διότι τὸ θάρος εἶνε ἀπὸ τῆς ἀποτελεσματικώτερης πρὸς ἀνάρρωσιν φάρμακα. Ἀσθενὸς ἀσθενεία παρατείνεται καὶ ἐπιδεινώνεται ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ ἀσθενούς. Ἀπ' ἐναγ-
τίας ἡ ἀφοβία συγκρατεῖ τὴν προόδον τῆς ἀσθενείας καὶ ἐπαναφέρει τὸ γρηγορώτερον τὴν ὑγίαν. Διὰ τοῦτο οἱ ἱα-
τροὶ προσπαθοῦν μὲ μυριάς τρόπους νὰ συγκρατήσῃ καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἡλικὸν τοῦ ἀσθενούς. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἱατροί, οἱ ὅποιοι ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνην περισσότερην εἰς τὸν ἀσθενή, τὸν θεραπεύουν ταχύτερον καὶ ἀσφαλτέστερον.

Διὰ τί ; Διότι τοῦ αἰσθάνου τὸ θάρος του. Καὶ τὸ θάρρειν δὲν εἶνε μόνον ὑγιεινὸν, ἀλλὰ καὶ θεραπευτικόν.

Τὸ θάρος λοιπὸν τοῦτο, τὸ τόσον χρήσιμον διὰ τοῦ ἀσθενούς τὴν θεραπείαν, ποῖος τὸ ἔχει ἀκαμψιόστερον ; ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἢ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Χριστοῦ ; Ὁ ἄν-
θρωπος τοῦ κόσμου ἢ δὲν πιστεύει εἰς ζωὴν μέλλουσαν, ἂν ἦν ἄπιστος, ἢ ἀμαρτωλὸς ἂν ἦν, πιστεύει μὲν, ἀλλὰ φο-
βεῖται τὴν κρίσιν. Τί δὲ πάσχει ἐκ τούτου ; Τρέμει. Τί ; Τὸν θάνατον. Ἐπομένως δὲ καὶ τὴν ἀσθενίαν, ἡ ὅποια δύναται νὰ τὸν φέρῃ πρὸς τὸν θάνατον. Ἐντεῦθεν ὁ φόβος του τοῦ γίνεσθαι ἐμποδιστὴν διὰ τὴν ἀνάρρωσιν. Ἀλλ' εἰς τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν δὲν συμβαίνει οὕτω. Αὐτὸς ἔχει θάρ-
ρος πρὸς τὴν ἀσθενίαν, διότι ἔχει καὶ θάρος πρὸς τὸν θά-
νατον. Καὶ ἔχει τὸ θάρος τοῦτο, διότι ὑπὲρ τὸν τάφον δι-
κάζει τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου προσ-
δοχεῖ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἡ δὲ ἀφοβία του αὐτῇ, κρατοῦσα ἀκαμψίαν τὸ ἡλικὸν του, δίδει μεγάλην βοήθειαν εἰς τὸν ἱα-
τρόν ἢ εἰς τὴν φύσιν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπέρχεται πλεονέ-
κεια καὶ πλεονεκεῖ γρηγορὰ ἡ θεραπεία τοῦ ἀσθενούς.

Οὐδὲ πλεονεκεῖ κατὰ τοῦτο μόνον ὁ ἀληθὴς Χριστιανὸς ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ ἀπάτης. Τὸ θάρος εἶνε πολὺτιμον βοήθημα διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ ἀσθενούς, ἀλλ' ἐν συμμάχῳ. Μὴ τί ; Μὴ τὴν ὑπομονὴν καὶ μὲ τὴν τάξιν τῆς διαίτης.

Δὲν ἀκούεται συχνά-ποκνά τοὺς ἱατροὺς νὰ συνιστοῦν ὑπομονὴν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ; Πόθεν προέρχεται τοῦτο ; Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ψυχικὴ ἡσυχία εἶνε ἕως ἀπαραίτητος, διὰ νὰ εὐρῇ καὶ τὸ ἀσθενήσαν σῶμα τὴν διαταραχθεῖσαν ἡσυχίαν του καὶ ἱσορροπίαν του. Ὅταν ἡ ψυχὴ σου τρώγεται ἰπ-
αὺς εἰς τὴν κλίνην, ὅς φαγοῦθ' καὶ τὸ σῶμα σου. Καὶ ὅταν ἡ καρδιά σου κοχλάζῃ καὶ τετνώνηται καὶ διαρρηγνύηται, γρηγορὰ ὅς διαρρηγνύῃ καὶ τὸ σῶμα σου. Ἐπεὶ λοιπὸν τὸ σῶμα μεγάλῃς ὑπομονῆς ἀνάγκη ἐν ὧραις ἀσθενείας καὶ ὅμως ἡ ἀσθενεία εἶνε ἐπικίνδυνος τῆς ὑπομονῆς ἑλθόντος πρὸ πάντων δὲ ὅταν ἡ ἀσθενεία παρατείνεται ἢ προσέλθε βλάβην μορφήν. Τὰ δεσμεῖ τῆς κλίνης, οἱ πόνοι καὶ ἡ ἐξάντλησις, τῶν συναναπνευστῶν καὶ τῶν ἐλευθερίων κινή-
σεων ἡ στέρησις τῆς ἐργασίας μας ἡ καταναγκαστικὴ ἐγ-
κατάλειψις τῶν συμφερόντων μας ἡ παραμέλησις, καὶ ἄλλα πολλὰ, προκαλοῦσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀσθενούς δυσφορίαν τινὰ, ἰδιοτροπίαν, κακοτροπίαν, παροξυ-
σμὸν, καὶ εἰς τὴν ψυχὴν του γίνονται κατὰστάσεις τῆς φιλό-
νειας, ὁρμητικῆς ἀκατάστατος πρὸς τὴν μεμψιμοιρίαν, τὴν γκρίνιαν, τὴν κραυγὴν, τὴν φιλονεικίαν, τὴν μά-
χην. Ἐκ τούτου ἡ ὑπομονὴ, τόσον δυσκλήρως πολλὰκις καὶ εἰς συνήθεις περιστάσεις τοῦ βίου γίνεσθαι, πλεονέκτημα ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς οὐδύνης. Τίς λοιπὸν θὰ μὲς τὴν δώσῃ ; Ἀς ἀπαντήσωσι τὰ πράγματα.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν κοσμικῶν συνθηκῶν, τῶν παθῶν καὶ τῶν ματαιοτήτων, ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην των, κειτθόν, κα-
ταξισχίζουσιν, κατακτρώουσιν, καὶ φθείρουσιν τὸν ἑαυτὸν των. Διὰ τί ; Διότι ἡ ὑπομονὴ προϋποθέτει κράτος ἐπὶ τοῦ ἑαυ-

τοῦ μας, ὁ δὲ ἄνθρωπος τῆς κοσμικῆς ἀπάτης εἶνε ἀχα-
λίνωτος καὶ ἀκυβέρνητος, ἀναρπαζόμενος ὅχι πλέον ἀπὸ τὰς καταιγίδας τοῦ βίου, ἀλλ' ἀπὸ τὴν παραμυθίαν αὐτοῦ
πνοῇ. Ἀσθενεῖ ; οἰκτερεῖτε τον. Ὁ ἀκαταφροῦς, διότι ὑπομονὴν δὲν ἔχει, οὔτε ἡσυχίαν. Τὰ πάντα τοῦ πταίου, ὁ ἱατρός, τὰ φάρμακα, ὁ νοσοκόμος, ἡ γυνὴ του, τὰ τέκνα του, ὁ πατήρ του, ἡ μήτηρ του, τὸ προσκεφάλειόν του, τὸ στρώμα του, ἡ νύξ, ἡ ἡμέρα, τὸ φῶς, ὁ ἀήρ, ἡ σιωπὴ, ἡ συνδιάλεξις, οἱ οἰκεῖοί του, οἱ φίλοι του, οἱ γνωστοί του, ὁ Θεός, ἡ τύχη, τὸ περὶωμένον, ὁ ἴδιος ἐαυτός του. Καὶ ἡ ἀνυπομονησία του, καὶ ἡ ὀξύτης του, ἡ ἐσωτερικὴ του κατὰ-
στασις, κατὰστάσις ψυχικοῦ πυρέτου, τοῦ καταδραπνῶν τὴν σάρκα του διὰ βιαιότερας τροπῆς τῆς ἀσθενείας τοῦ σώμα-
τος του. Ὁ δὲ ἀληθὴς Χριστιανός ; Ὑπομένει. ἀγωνίζο-
μενος βεβαίως, ὑπομένει ὅμως, καὶ κατὰστάλλει τὰς ἐξέ-
γερσεις τῆς ψυχῆς του. Πῶς ; Διότι πιστεύει καὶ ἐλπίζει καὶ ὑποτάσσεται. εὐλογοῦν εἰς ὅλα τὸν Θεόν, καὶ ζητῶν ἀπὸ ὅλα νὰ ἐπιφύλῃ, χαρμύσιν καὶ λύπηρά, πρὸς ἀνώ-
τερον ἡλικὸν κατάρτισμόν του. Διὰ τὸν Χριστιανὸν πίστις καὶ ὑπομονὴ συνδέονται ἀναπόσπαστος, καὶ ἡ ἀνυπομονησία μὲ τοὺς γογγυσμούς της, τὰς κραυγὰς της, τὰς ἀπελπισίας καὶ τοὺς παροξυσμούς της εἶνε δι' αὐτὸν ἄρησις τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος. Ἐντεῦθεν ὁ Χριστιανὸς ὑπομένει ἐν ταῖς ἀσθε-
νείαις του, ὑπομένει καὶ ἐγκαρτερεῖ, καὶ εὐλογεῖ, καὶ δοξάζει τὸν Θεόν, καὶ ἀπαθεῖ τὰ ἐπερχόμενα κύματα καὶ θέτει καὶ ἀσφαλίζει εἰς περιόχην γαλήνης τὴν ψυχὴν του. ἡ δὲ ὑπο-
μονὴ του αὐτῇ καὶ ἡ ἐγκαρτερήσις του τὸν βοηθοῦν εἰς τὸ νὰ παρέλθῃ ταχύτερον ἢ κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀπ' αὐτοῦ.

Ἀλλὰ τὸν χριστιανὸν βοηθεῖ εἰς τὰς περιστάσεις τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἡ ὑποταγὴ του εἰς τὸν ἱατρόν καὶ ἡ ὀλη-
τάξις, τὴν ὅποιαν στέργει περὶ τὴν διαίτην του. Οἱ ἄν-
θρωποι τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ ἀπάτης φωνάζουσιν συνήθως τὸν ἱατρόν, διὰ νὰ τὸν καταφρονήσῃ καὶ ἐνθ' τὸν πλη-
ρώνουσιν, διὰ νὰ τοῖς ὀρίσῃ τρόπον θεραπείας, ἔχουν τὴν μαρτίαν νὰ δίδουν τὰ χρήματά των, διὰ νὰ μὴ φυλάξουν τὰ προστάττοντα. Δουλοῖ τὸν ἀτομικὸν ἀρεσκείαν καὶ ἰδιοτροπίαν των, ἀγοράζουσιν τὰ φάρμακα χωρὶς νὰ τὰ λαμβάνουσιν τρώγουσιν καὶ πίνουν παρ' ὅτι διατάχουσιν ἢ παρ' ὅσον τοῖς ἐσυγχαρήθ' ὁμιλοῦν, ἀγρυπνοῦν ὑπὲρ ὅτι ὁ ἱατρός ἐπέτρεψε καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναρρώσεως ἀνα-
τρέποντες ὅλην τὴν διαίτην, τὴν ὅποιαν ὁ ἱατρός καθώρισε, διατινῶνται κατ' ἀρεσκείαν, μετὰ πάσης ἀταξίας καὶ μετὰ πάσης ὑπερβολῆς καὶ πολλὰκις, μόλις ἐξήλθον ἀπὸ τὸν οἶκόν των, βίβνόντες μὲ περιστῆν ὁρμὴν εἰς τὴν κερδοσκο-
πίαν ἐνεκὰ πλεονεξίας, ἢ εἰς τὰς διασκέδους ἐνεκὰ ἀσω-
τείας, ἐπανέπεσαν, βαρύτερόν προσβλήθοντες, εἰς τὴν κλίνην, ὅχι διὰ νὰ ἐγερθῶσι πλέον, ἀλλὰ διὰ νὰ μεταφερθῶσιν ἐπὶ τοῦ νεκρικοῦ φερέτρου. Ὁ δὲ χριστιανός ; Αὐτός, ὅπως ὑπομένει, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὑπάκουει. Διὰ τί δὲ νὰ ἀτα-
κτῇ ἀσθενῶν, ἢ μόλις ἀναρρώσας, ἀφοῦ δὲν ἀτακτεῖ καὶ δὲν ἀσωτεύει, ὅτε πλήρῃ ὑγίαν ἀπολαύει ; Τοιοῦτοτρόπως ὑπομονὴ, καὶ τάξις, καὶ μέτρον διαίτης βοηθοῦσιν αὐτόν

πρὸς θεραπείαν, καὶ ἰδοὺ πῶς αὐτὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶνε ὠφελιμένος ἐκ τῆς χριστιανισμοῦς του.

Ἀλλ' εἶνε καὶ ἀσθενεῖαι σώματος ἀθεράπευτοι, αἰτίαις συνέχουσιν τὸν ὁργανισμόν μας, καὶ τὸν λυμαίνονται, καὶ τὸν φθείρουσι, καὶ τὸν κακτωροῦσι, καὶ τὸν ἐκμυζῶσι, καὶ τὸν καταναλίσκουσιν, ἀσθενεῖαι, εἰς τὰς ὁποίας τέλος δίδει μόνος ὁ θάνατος. Θέτω ὑπ' ὄψιν σας τοὺς παραλυ-
τικούς, τοὺς τυφλοὺς, τοὺς πάσχοντας ἀπὸ καρκίνου, τοὺς λεπρούς, τοὺς φθισικούς, καὶ τὰ θύματα τῶν ἄλλων ἀσθε-
νειῶν, ἐπὶ τὰ ὅποια τόσον σπανίως ἐπιφικνέται ἡ ἰατρικὴ τῆς θεραπείας. Τὰ θέτω ὑπ' ὄψιν σας, καὶ ἐρωτῶ πῶς εἰς αὐτὸν εἰς τὴν κατὰστάσιν των ταυτην εἶνε περισσότερον ὠφελιμένος ; Ἡ ἐρώτησις αὕτη, δι' ὅσους ἐκ τῶν τοιού-
των ἀσθενῶν εἶνε θύματα τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ ἀπάτης, καταντᾷ βύρεια καὶ σκληρά. Διὰ τί ; Διότι αὐτοὶ ἐντὸς των καὶ ἐκτὸς των, πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς, φέρουσι τὸν σάρακα, τὴν φθοράν, τὴν σήψιν, τὸν ὀλεθρόν. Ὁ βίος των εἶνε διαρκὴς οὐδυν καὶ δυσφορία καὶ ἀγανάκτησις καὶ στε-
ναγμός καὶ γογγυσμός καὶ ἀπελπισία, ταλαιπωρία ἀπαιστος, βέβαιος διηνεκὴς, κόλασις ἀρρώστου, ἀδυσσος ἀφώτιστος. Δὲν εἶνε ἀσθενεῖς αὐτοὶ ; ἀλλ' οὔτε καὶ νεκροί. Θανατώνονται ἀνὰ ἐκκστην στιγμὴν, καὶ ἀναπνέουσι μόνον διὰ νὰ αἰσθί-
νουνται τὴν φρικτὴν τῆς θανατώσεως των. Σύρονται ἐν τῇ ζωῇ ἀλλὰ τί ἐκ τούτου ; Ὁ κατὰδικὸς ὑπὸ τὰς χεῖρας τοῦ
δημίου εἶνε πολὺ εὐτυχέστερος παρ' αὐτοὶ συσφιγγόμενοι μίση εἰς τὰς σιδηρὰς παλάμδας τῆς ζωῆς. — Ἐνθ' τὸν ἀληθῆ
χριστιανὸν δὲν ἀπολείπει ἡ παρηγορία, ἡ καρτερία, τολμὴ δὲ νὰ εἴπω καὶ ἡ χαρὰ, οὐδ' εἰς τὰ εἶδη ταῦτα τῶν ἀσθε-
νειῶν. Ἐνθυμήθητε τὸν Ἰωβ τὸν ξόνον τὰς λεπρᾶς του σάρκα ἐπ' αὐτὸν εἰς τὴν κοπρίαν. Ἐνθυμήθητε τὸν Μ. Βα-
σίλειον, ὅστις ἀπέθανε φθισικός γινώσκων ἄνθρωπον ὑγιαι-
νοντα μὲ τὸ δέκατον τῆς ἰδιότητος των ἀνοχῆς ἐν τῇ βιοτικῇ
κονίστρᾳ ; Μὴ ὑπάγετε τόσον ὑψηλὰ καταβῆτε εἰς τὰς
πτωχικὰς καλύβας, εἰσέλθετε εἰς τὰ δημοτικὰ νοσοκομεία,
καὶ ἴδετε ἀνθρώπους, ἀγρυμμάτους πολλὰκις, ἀλλὰ φέ-
ροντας ἐντὸς των τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα, οἵ-
τινες ἐν μέσῳ ἀνυπόφορων πόνων, πτωχείας πολλῆς, καὶ
μυρίαν ἄλλων καταθλίψεων, εὐρίσκουσιν, εἰς τὸν οὐρανὸν
ἐκτενίζοντες, καρτερίαν καὶ παρηγορίαν, καὶ εὐλογοῦντες τὸ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ αἰσθάνονται ἀγίαν τινὰ ἀγαλλίαν ἐν τῇ
προσδοκίᾳ ὅτι τὸ σωματικὸν των σκῆνωμα θὰ καταρρεύσῃ,
καὶ, ἐλευθεροὶ ἀπὸ πάντων ἐξ αὐτοῦ ἐνοχλησιν, θὰ πετάξωσι
τρισμακάριοι ἐκεῖ, ὅπου εἶνε ἡ καθαρὰ ζωὴ ἡ γεμῆτη ἀπὸ
ὑπεροπνέματος καὶ ἀνεκλάλητον ευφροσύνην.

(Ἀκολουθεῖ).

ένα παρενέχονταν μετά κοσμιότητας, εὐλαβείας καὶ πίστεως εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν κατὰ πάσαν Κυριακὴν.

Ἐτερον δείγμα τῆς εὐλαβείας τῆς Παιδείας πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐδόθη τὸ ἑξῆς:

Ὁ Λόρδος Μέλβουρν, πρωθυπουργὸς τῆς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας τῆς, τὴν παρεκάλεσε ποτὲ ἐπιμόνως ἐσπερὰν τινὰ Σαββάτου, ὅπως κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπισύσης Κυριακῆς λάβῃ γνώσιν σπουδαϊστῶν τηλεγραφημάτων. Εἰς ἀπάντησιν ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης παρεκάλεσε τὸν πρωθυπουργὸν νὰ παραστῇ τὴν ὁρισθεῖσαν πρωΐαν εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἐν τῇ ἀνακτορικῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ πρωθυπουργὸς παρέστη, ὁ δὲ ἱερεὺς ἠμίλησε, κατ' ἐκφρασθεῖσαν ἀφ' ἐσπερας ἐπιθυμίαν τῆς Βασιλείας, περὶ Κυριακῆς ἀργίας. Ὁ Μέλβουρν τὸ ἠνύνησεν, ἀπῆλθε δὲ χωρὶς νὰ γείνῃ λόγος τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεταξὺ τῆς Βασιλείας καὶ αὐτοῦ περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Κράτους.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,"

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

(Καὶ μετὰ τὴν Κουσταλλίαν Διακοστούλου)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 157)

Ἡ κατάστασις τῆς Ἐριέττας ἡ τὸσον θλιβερὰ μ' ἔφεραν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τῇ ὁμιλήσω σοβαρῶς. Ἀλλοίμονον! πόσον τεταραγμένην εἶδον τὴν ψυχὴν ἐκείνην, ὅποια φοβερὰ αἰσθήματα τὴν κατεκυριεύον! ὅποια πικρὰ μεταμέλεια διὰ τὸν παρελθόντα βίον τῆς! ὅποια προσήλωσις εἰς τὴν ζωὴν καὶ ποῖος διὰ τὸν θάνατον φόβος! Τὴν παρενόησα, τὴν ἐνεθάρρυνα, τῇ ὑπενθύμισα τὰ μὲν ἡμέτερα, ἅπερ ἔλαβε κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς· τῇ εἶπον, τῇ ἐπαυλάσθην πόσον πολυεύσπλαγχτος εἶνε ὁ Θεός! Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἔκαμα τίποτε δι' Ἐκείνον, ἀπεκρίθη, οὐδὲ ἐν καλὸν ἔργον, οὐδὲ μίαν προσευχὴν ἐπέφερά ποτε μετὰ κατανύξεως. — Ἀδελφὲ μου, τῇ εἶπον, ἔχε πεποίησιν εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν Σωτῆρά μας· αὐτὸς ὑπέφερεν, ἀπέθανε γάρ· ἡμεῖς δὲν εἰσὶν ἄμα ἡμεῖς, ὁ θάνατός Του θὰ ἐξαγοράσῃ τὰς ἁμαρτίας σου· βίβητι μετὰ θάρρους εἰς τὰς ἡμέρας Του· δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ πέσῃς. — Ὡς ἐν ἡ ἐλπίς εἰσῆρχετο εἰς τὴν καρδίαν μου, εἶπε ζωηρῶς, δὲν θὰ ἐφοβούμην τὸσον! — Ἡ ἐλπίς, τῇ ἀπεκρίθη, εἶνε τὸ θεῖον τοῦ ἀνθρώπου στήριγμα. Μὴ ἡ θρησκεία δὲν τὴν ὑπαγορεύει εἰς τὸν χριστιανόν; μὴ καὶ ἐκείνην ἡμέραν μωρίας δὲν σχηματίζομεν ἐλπίδας; καὶ σὺ αὐτὴ ἀκόμη ἡδυνήθης ἄνευ αὐτῆς νὰ ζήσῃς μέχρι σήμερον;

Ἡ ἀνέμψις αὐτῇ τῇ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν. Ἐλαβον τότε ὁρησκειντικὸν τι βιβλίον καὶ τῇ ἀνέγνωσα σύντομὰ τινα μέρη πραγματευόμενα περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ, καὶ ἠθύνθη νὰ τὴν κατεπραύνω· τέλος μοι εἶπε· «Θέλω νὰ ἐξομολογηθῶ· ἐξέτιλουν πάντοτε μετ' εὐλιχρινείας τὸ καὶ θηκὸν μου τοῦτο, ἀλλὰ ποτὲ, ποτὲ μετὰ τῆς μεταμελείας, τὴν ὅποιαν αἰσθάνομαι σήμερον... ὅθ' εἶνε ἡ τελευταία πράξις τῆς ζωῆς μου. Ὡς· εἴθε νὰ εἶνε εὐχάριστος τῷ Κυρίῳ.» Ὁ ἱερεὺς ἦλθε καὶ ἐπὶ πολὺ συνωμύλησε μετ' αὐτῆς· ὅταν δὲ τὴν ἐπακνείδον, ἡ γαλήνη, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποίθησις, ἡ ἡρεμία, εἶχον διαδεχθῇ τὸν τρόμον, ὅστις πρὸ τινων στιγμῶν ἐτάραττε τὴν ψυχὴν τῆς. Ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας

τῆς σταυρόν, πρὸς ὃν ἐβλεπέ μετ' ἀγάπης, καὶ τὰ βλέμματα τῆς δὲν ἀπεσπῶντο τῆς εἰκόνης τοῦ Θεοῦ τῆς, παρὰ διὰ νὰ διευθυνοῖται πλήρῃ θωπεύας καὶ γλυκύτητος πρὸς τὸν σύζυγον, πρὸς τὸ τέκνον τῆς, πρὸς ἡμᾶς ὅλους, ὡς τὴν καρδίαν ἀσπάζεται. Δὲν μὰς ὠμίλει, καὶ ἐν σιωπῇ ἠτοιμάζετο νὰ μεταλάβῃ τῶν Ἀγνάντων Μυστηρίων, τὰ ὅποια ὁ ἱερεὺς θὰ ἔφεραν ἐντὸς ὀλίγου. Ποτέ, οὔτε κατ' αὐτὰς τὰς ἐορταστικὰς ἡμέρας τῆς, δὲν τὴν εἶδον τόσον ὡραίαν. Ἐλαφρὸν ῥοδίον χρώμα ἀνεζωογόνησε τὰς παρειάς τῆς, καὶ οὐράνιον μειδίαμα ἐλαμψεν εἰς τὰ χεῖλη τῆς, ὅτε ἡ θύρα ἠνοιξε καὶ εἶδεν ἐσπερ-χόμενον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ἐμπεριέχον τὴν αἰώνιον ζωὴν· «Ὡ Θεὲ μου, ἐφέλλισεν, ἐλθέ· εἰς σὲ ἀφιερώνω ἐμαυτὴν· εἴτε ζῆσω, εἴτε ἀποθάνω».

Τὸ μέγα τῆς μεταλήψεως Μυστήριον ἐτελέσθη καὶ μόνον τὰ δάκρυά μας ἐτράχυν τὴν κατανοητικὴν ταύτην τελειότητα· ἀλλὰ τί λέγω; ἀόριστος ἔλπις εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν μας, καὶ μολοντὶ εὐρισκόμεθα ἐπὶ παρούσῃ τοῦ θανάτου, μολοντὶ ἠκούσαμεν τὰς τελευταίας εὐχὰς ἡ Ἐκκλησία ἀπευθύνει πρὸς τὰ τέκνα τῆς, ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα, ἐν τούτοις ἡ Ζωὴ εἶχεν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς· τὸ ἠσθάνομεθα....

Ἀφοῦ ἡ Ἐριέττα ἐξετέλεισε μετὰ μεγάλης κατανύξεως τὸ ὕστατον τοῦ ἀνθρώπου καθήκον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡρεμῶς, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπεκοιμήθη ἡσυχῶς. Τότε ὁ ἱερεὺς τὴν περιτήρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ εἶπε χαμηλοφώνως εἰς τὴν μητέρα μου· «Ἐδύχθη τὴν ἐπίσκεψιν ἱατροῦ παντοδυνάμου. Μὴ φοβεῖσθε· θὰ ἴσῃ ὅπως διηγῆται τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου! ἅς προσευχηθῶμεν».

Προσηυχόμεν, προσευχηθῆμεν ἐπὶ πολὺ, καὶ ὁ ὕπνος ἐκείνος διαρκεῖ ἀκόμη τόσον γαλήνιος, τόσον ἡσυχῶς ὅσον ὁ τοῦ νηπίου.

Φεβρουάριος 18 . . .

Ἀφυσπνίσθη μετὰ ἐξ ὧρων διαρκῆ ὕπνον, ἡσυχῶς, ἀπύρετος, σασωμένη! ὁ ἱατρὸς ἀπερρίθη, ἐτι εἶνε ἐντελὴς ἐκτὸς κινδύνου. «Ὡ Θεὲ μου, πόσον εἶσαι ἀγαθός! Ὡ Θεὲ μου, εὐλογητὸν καὶ δεδοσμένον ἔστω τὸ ὄνομά σου! Ἄ Ὑπίστη ἰσχυρὰν ἡθικὴν κρίσιν, ἥτις τὴν ἐσώσεν» εἶπεν ὁ ἱατρὸς εἰς τὴν Ἀλβέρτον. Ναί, ἡ τοῦ Θεοῦ ἐλπίς εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς καὶ μετ' αὐτῆς ἡ Ζωὴ καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 21 Ἰανουαρίου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ΙΙ', 10—14.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ 2 Τιμόθ. Γ' 10—16.

Κυριακὴ 28 Ἰανουαρίου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ΙΕ', 11—32.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ 1 Κορινθ. ΣΤ' 42—28.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Εἰς τὰς λαϊκὰς σχολὰς τῆς "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,

Ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον.

Σαββάτω 20 Ἰανουαρίου, ὥρ. 6 1)2—7 1)2 μ.μ., Παν. Δουληγέρης.
Κυριακῇ 14 Ἰανουαρίου, ὥρ. 6 1)2—7 1)2 μ.μ., Παν. Δουληγέρης.

Ἐν Πειραιεὶ

Πέμπτῃ 18 Ἰανουαρίου, ὥρ. 7—8 μ.μ., Μετ. Ἱ. Γαλανός.
Κυριακῇ 24 Ἰανουαρίου, ὥρ. 3—4 μ.μ., Γεώργ. Μακρής.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΡΙΣΤ', Ζ. ΔΙΔΑΧΣΜΑ

86—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—86